

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. III. Corollarium notatu dignum,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

vocibus sensibilibus tanquam signis, intelligibilem conceptionum: sicut autem voces ab homine formatae, sunt signa intellectualis scientiae ipsius, ita creatura à Deo condita, sunt signa sapientiae ejus. Unde dicitur Eccles. 1. quod Deus effudit sapientiam super omnia opera sua. Sicut igitur dignius est doceri à Deo, quam ab homine, ita dignius est accipere scientiam per sensibiles creaturas, quam per hominis doctrinam. Adde quod, licet Christus hauriret species à rebus, non tamen propriè addiscebatur ab illis, quia acquirendo species à rebus, ipse se dirigebat, & ordinabat species quas accipiebat, ut rectè observat Joannes à S. Thoma hic disp. 11. art. 3. in solutione obceptorum contra secundam difficultatem.

38. Ad septimum, concessa Antecedente, nego consequentiam, & paritatem, ob duplicem rationem discriminis quæ inter scientias & virtutes morales reperitur, ut supra disp. 12. art. 4. §. 2. declaravimus.

39. Ad ultimum, concessa Majori, nego Minorem, ad cujus primam probationem dicendum quod non semper ex carentia propriæ operationis aliqujus potentiae, rectè deducitur eam esse frustra in suo subiecto, ut patet in instantiis adductis in argumento, sed ex carentia operationis pro statu & tempore quo debetur: in Adamo autem pro statu primæ creationis in quo creatus est perfectus, tam secundum animam, quam secundum corpus, non erat debitum habendi hunc actum intellectus agentis quo crescit & perficitur intellectus in scientia, nimirum abstractionem specierum à phantasmatibus; unde licet tali operatione careret, non fuit in eo frustra intellectus agens. Quæ etiam ratione in Beatis, quia non sunt in statu acquirendi scientiam, non est frustra intellectus agens, sicut neque augmentativa & nutritiva facultas, licet careant illis actibus quos hic habuerunt, & in illo statu non debentur.

Ad secundam probationem responderetur quod licet officium intellectus agentis non solum sit abstrahere species, sed illustrare principia; quia tamen abstractio specierum à phantasmatibus est prima & principalior ejus operatio, rectè infert S. Thomas, quod ille esset frustra in Christo, si eam careret, quamvis haberet aliam operationem secundariam: etenim potentia sicut & habitus ponuntur propter primariam & principalem operationem, ad quam per se primò ordinantur, quæ deficiente, ponuntur frustra. Unde idem S. Doctor supra quæst. 7. art. 4. docet in anima Christi non fuisse virtutem spei, quia non potuit in illo habere actum ad quem per se primò ordinatur: nam à principio habuit beatitudinem animæ, ad quam sperandam ponitur principaliter virtus spei.

§. III.

Corollarium notatu dignum.

40. EX dictis colligitur, triplicem esse modum intelligendi in anima Christi, omnino diversum, triplici ejus scientiæ correspondentem: nempe modum intelligendi per essentiam divinam gerentem vires speciei intelligibilis, qui competit scientiæ beatæ: modum cognoscendi per species à Deo inditas, qui convenit scientiæ infusæ; & denique modum intelligendi per species à phantasmatibus abstractas, qui proprius est scientiæ acquisitæ. Primus intelligendi modus est divinus, cum Deo proprium sit, omnia

Tom. IV.

A per suam essentiam ut speciem intelligibilem cognoscere. Secundus, angelicus; cum Angeli non intelligant per species à rebus acceptas, sed immediatè à Deo inditas. Tertius est humanus, idcirco enim anima rationalis unitur humano corpori, ut ex unione ad illud fortiatum modum intelligendi per species acquisitas, & per conversionem ad phantasmata, ut docet S. Doctor 1. parte quæst. 89. art. 1.

41. Querit D. Thomas hic art. 4. utrum Christus aliquid acceperit seu didicerit ab Angelis? Et respondet negativè: quia (inquit) anima humana, utpote media inter substantias spirituales & res corporeas, duobus modis nata est perfici, scilicet vel per scientiam acquisitam acceptam ex rebus sensibilibus, vel per scientiam inditam seu impressam ab agente superiori: At Christi anima neutram scientiam habuit dependenter ab Angelis; non quidem acquisitam, quia illam habuit per solum lumen intellectus agentis; neque inditam, quia hanc immediatè accepit à Deo, sicut enim supra communem modum creaturæ, anima illa unita est Verbo in unitate personæ, ita supra communem modum hominum, immediatè ab ipso Verbo repleta est scientiâ & gratiâ: Ergo &c.

42. Dices, Si Christus nihil didicit ab Angelis, quomodo intelligi & explicari debet id quod dicitur Lucæ 21. ipsum confortatum fuisse ab Angelo, instante passione sua? Talis enim confortatus non videtur aliter fieri potuisse, quam proponendo ipsi rationes quæ dolorem ejus lenire possent, quod est Christum fuisse edoctum & illuminatum ab Angelo.

Respondeo ex D. Thoma in 3. dist. 14. quæst. 7. art. 3. quæst. 6. ad 2. quod Christus non fuit confortatus ab Angelo, per instructionem, vel illuminationem, sed quasi per societatem & compassionem, eoque modo quo ex præsentia & colloquio amicorum & familiarium homo naturaliter confortatur in tristitiis & afflictionibus: unde Psalmo 68. Propheta in persona Christi conqueritur, quod nullum inveniat amicum qui sibi condoleat & compatiatur: *Et sustinui qui simul con-tristaretur, & non fuit; consolantem me quasiivi, & non inveni.* Ipsa ergo similitas & societas Angeli compatiens, & eandem tristitiam ostendens, fuit genus quoddam confortationis & solatiij.

Deinde, cum revera corpus Christi esset fatigatum & debilitatum, ac sanguine madens, Angelus confortavit ipsum, vel sanguinem ablucendo, vel aliquo sensibili modo fovendo corpus, ut asserit Cajetanus hic in commentario articuli 4. estque valde rationi consonum; nam licet Christus per seipsum hoc facere posset, ad ostendam tamen veritatem carnis, voluit externo ministerio uti, sicut etiam à Matre nutrirî, gestari, & involvi.

Addunt aliqui, Angelum confortasse Christum, proponendo ei rationes quibus mitigari posset ejus tristitia, cujusmodi sunt illæ quæ habentur Isaïæ 53. *Si posuerit pro peccato animam suam, videbit semen longævum, & voluntas Domini in manu ejus dirigetur. Pro eo quod laboravit anima ejus, videbit & saturabitur.* &c. Non quod Christus has rationes ignoraret, aut illas per se considerare non posset, aut non consideraret; sed quia ita per rationem superiorem illas considerabat, ut nullum inde solatium, in portionem inferiorem derivari permitteret, ut eleganter declarat D. Bernardus serm. 1. de S. Andrea.

Iii ij